

Механізми менеджмента в соціокультурній сфері оказуються расчлененими на розрозненні фрагменти планирования, контролю, отчетов. Отсутствие целостной системы механизмов менеджмента, рассогласованность задач, отсутствие целевой установки и гарантированной оплаты труда, размер которой соответствовал бы трудовому вкладу каждого конкретного работника, существенно сдерживают развитие нормальных рыночных отношений и необходимых управленческих механизмов.

Таким образом, мы определили, что объекты управления в соціокультурном менеджмент - это одна из областей управленческой и хозяйственной деятельности, обеспечивающей рациональное управление в соціокультурній сфері, організації систем управління и его совершенствования в соответствии задачам социально-экономического развития.

Данная информация в понимании сути и значения соціокультурного менеджмента делают необходимым более детальное изучение объектов менеджмента. Таким образом, эффективное становление рыночных отношений во многом определяется формированием современных управленческих отношений, повышением управляемости экономики. Именно объекты управление обеспечивает связанность, интеграцию процессов в социально-культурной деятельности.

ГУМАНІСТИЧНІ НАПРЯМИ В УПРАВЛІННІ БІБЛІОТЕКАМИ ВНЗ

*Кухаренко А.А., доцент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Сучасний етап розвитку бібліотекознавства в Україні має свої особливості, які позначені необхідністю пошуку якісно нових підходів до проблем самовдосконалення менеджменту бібліотечної діяльності. З усією певністю можна стверджувати, що виживання бібліотеки, не кажучи вже про процвітання залежить насамперед від того, чи має вона власну стратегію і чи може вона послідовно реалізувати її на практиці. Найважливішою складовою бібліотечного менеджменту є стратегічне управління, яке стосується ключових сфер бібліотечної діяльності взагалі й бібліотек вишів, окремо, а саме: розвитку та

адаптації бібліотек до інформаційно-комунікаційного простору ВНЗ, застосування бібліотечних послуг, проведення кадрової політики.

Стратегічне управління базується на важливості врахування людського фактору, тобто спрямовує бібліотечну діяльність на потреби читачів, гнучко реагує і проводить в бібліотеці своєчасні реформи, які відповідають вимогам зовнішнього середовища й дозволяють стабільно функціонувати, що в сукупності надає можливість бібліотечному інституту цілеспрямовано розвиватися, передбачати перспективи й досягнення. Бібліотеки як поліфункціональні установи, використовують у власній стратегії якісне обслуговування, наукові принципи та нормативні установки:

- диференційований підхід до користувачів на основі вивчення їх потреб та запитів;
- системність, плюралізм, діалогічність, принципи подвійного впливу;
- наочність, красноразумний підхід.

Термін «гуманістичний менеджмент» ми вживаємо для позначення ціннісної складової в управлінні бібліотечною діяльністю, яка базується на усвідомленні сенсу пріоритетності гуманістичних цінностей у формуванні бібліотечної політики, в центрі якої сукупність ідей, поглядів, переконань, що стверджують гідність людини, її права і свободу. Серед цього і право на інформацію, а також – визнання ідеалу гуманістичної культури – всебічно розвиненої людської особистості. Принцип гуманізму передбачає ставлення до людини як до найвищої цінності, повагу гідності кожної особистості, її права на життя, вільний розвиток, реалізацію своїх здібностей і прагнення щастя. Саме це виступає критерієм оцінки ефективності й якості функціонування бібліотеки, як соціального інституту:

- створення можливостей користувачам для задоволення своїх інформаційних потреб і інтересів;
- регулювання соціально-комунікаційних взаємовідносин на засаді партнерства;
- забезпечення стійкості соціального життя ;
- сприяння інтеграції прагнень, дій і інтересів індивідів;
- здійснення соціального контролю.

Гуманістична місія сучасних бібліотек ВНЗ обумовлена соціокультурним призначенням і полягає у різноплановому впливі на організаційно-виховну діяльність вишів за рахунок:

- підвищення духовно-культурного рівня системи інформаційно-когнітивного сервісу бібліотечних установ;
- забезпечення провідної ролі бібліотеки у трансляції національних і загальнолюдських цінностей;
- підвищення виховної функції бібліотек у процесі соціалізації студентської молоді і створюванні умов для гармонійного розвитку студента, розкритті його творчих здібностей;
- участі у коригуванні моральної свідомості шляхом утвердження таких гуманістичних цінностей як безкорисливе людинолюбство, соціальна відповідальність, справедливість і здатність до толерантного діалогу працівників бібліотеки з читачами й колегами.

Реалізація гуманістичної місії бібліотеки потребує ретельно спланованої функціональної діяльності вищів, використання різноманітних форм соціокультурних заходів, спрямованих на культивування й зберігання інтелектуально-моральної атмосфери поваги до істини, творчої думки, сміливого новаторства, стимулюючих тим самим розвиток креативного потенціалу в освітньо-комунікаційному просторі ВНЗ.

Роль бібліотеки в культурному просторі освітнього закладу визначається тим, як організована робота всередині бібліотечної інституції, а саме зворотний зв'язок з читачами – студентами, педагогічним складом, вченими, а також з адміністративними службами. Гуманізація та гуманітаризація освітньо-комунікаційного простору вищого навчального закладу є необхідною умовою комунікаційної діяльності бібліотеки, яка забезпечує трансляцію гуманістичних цінностей в навчально-виховному процесі ВНЗ. Створюючи інтелектуально-моральне, духовне середовище для формування культурних норм і цінностей майбутнього фахівця, бібліотека впливає на активізацію його пізнавальної діяльності, сприяє розвитку інформаційної культури особистості студента.

Аксіологічний рівень розвитку особистості визнається рангом цінностей, трансформованих у ціннісні орієнтації (установки, переконання, інтереси, прагнення, бажання, наміри), їх багатоплановістю і гармонійністю поєднання. Особливе місце в ієрархії цінностей займають гуманістичні цінності, які характеризують індивідуальну культуру особистості та рівень її вихованості: добро, любов, патріотизм, справедливість, милосердя, відповідальність, чесність, принциповість тощо...ці категорії взаємопов'язані між собою, взаємодоповнюють одна одну. У кожної людини існує своя

система цінностей та розташування акцентів на пріоритетність ціннісних орієнтацій, але саме за допомогою формування гуманістичних цінностей забезпечується оволодіння нормами і правилами взаємодії з оточенням.

Соціальні функції бібліотек ВНЗ обумовлені її сутнісними особливостями як соціокультурної інституції, що проявляються у збереженні та трансляції документованого знання, що забезпечує сталий розвиток освітнього закладу, в тому числі соціальних норм і цінностей. Соціокультурна діяльність має свої специфічні функції: інформаційно-просвітницьку, практичну, виховну, розважальну, комунікативно-організаційну, естетичну, творчу, погоджувальну. Функціональна діяльність бібліотек це відповідь на запитання, що саме бібліотека робить для освітнього закладу, які завдання та обов'язки допомагає вирішувати. Для цього бібліотеки повинні постійно творчо вдосконалювати свою роботу, шукати шляхи формування власного культурного середовища. Лейтмотивом комунікативної функції є ідея гармонійної взаємодії бібліотекаря та читача і пов'язані не стільки з об'ємом послуг, що надаються, скільки з їх особистою цінністю та значимістю для споживача. Використовуючи різноманітні форми обслуговування, організації дозволя бібліотеки сприяють формуванню високоморальної, всесторонньо розвинутої особистості, збагаченні її духовного світу, орієнтації на прогресивні цінності та традиції, і тим самим забезпечують діалог культури в освітньо-комунікаційному просторі ВНЗ.

Бібліотеки вищів допомагають не тільки засвоювати нові ідеали, але і розвивають здатність людини осмислювати факти і явища, розмірковувати про них, висловлювати свою думку. Виконуючи свою практичну функцію у вузі, бібліотеки тим самим сприяють самореалізації суб'єктів інформаційно-комунікаційного середовища. Закладаючи користувачу правильне відношення до дійсності, бібліотеки здійснюють виховну та розвиваючу функції, сприяють становленню певних його переконань, навиків поведінки, активної життєвої позиції. Виховні можливості бібліотек найбільш ефективно реалізуються при умові дотримання соціально-педагогічних принципів: історизму, науковості, правдивості, синкретизму, цінності, значення, неперервності та єдності.

Соціокультурна діяльність бібліотек сприяє моральній і соціальній орієнтації, тобто більш повній реалізації людиною своїх інтелектуальних можливостей. В цій діяльності бібліотеки використовують як свої класичні форми та методи (лекції,

консультації, бесіди) так і (специфічні конференції, театралізовані вечори, зустрічі, екскурсії, клубні об'єднання, гуртки). Підвищити ефективність виховної та розвивальної функції, зацікавити студентів соціально значимими справами бібліотека може організовуючи зустрічі з цікавими людьми, презентації, масові заходи, благодійні акції, марафони. Володіючи вільним доступом до гуманістичних джерел, завдяки використанню різноманітних комунікаційних каналів трансляції інформації, книгарні допомагають користувачам відібрати необхідну та цінну інформацію. Здійснюючи якісне сервісне обслуговування бібліотека має орієнтуватися на резерви посилення культурно-просвітницької та виховної діяльності ВНЗ. Книгарні мають брати активну участь в організації виставок, конкурсів, літературних вечорів, влаштовувати презентації літературно-художньої творчості молодих дарувань серед студентської молоді. Цим вони сприяють формуванню інтелігентності студента, його високих духовно-моральних якостей.

Іміджеві чинники діяльності вишів та їх відображення у бібліотечній політиці повинні бути довгостроковими та прогнозованими, спрямованими на вмінні дотриматися досягнутого рівня престижності та підтримки певної резонансної думки серед громадськості. Бібліотекам необхідно ефективно та планомірно організовувати широкі рекламні акції для того, щоб стимулювати поведінку споживачів, поширювати сферу партнерства. Відповідно, це має створювати необхідні стимули сприяння пошуку нових форм взаємодії з читачами, викликати емоційно-психологічний вплив на зовнішнє та внутрішнє середовище діяльності бібліотек.

Слід підкреслити, що формування сприятливого іміджу бібліотеки має пов'язуватися з найвищим професіоналізмом, компетентністю та організаторськими здібностями співпрацівників, що дозволяють знайти свою нішу, визначити доцільність і незамінність даної професії. Це також стає внеском у підвищення соціального статусу соціокультурної інституції. Сучасна бібліотека є комунікаційним, науково-інформаційним центром, що потребує нової генерації висококваліфікованих кадрів, комунікаторів-консультантів, які б могли вільно оперувати інформаційними ресурсами, володіти програмами автоматизації і комп'ютеризації електронних бібліотек, зведених каталогів корпоративних бібліотечних мереж, служб віртуального бібліотечного обслуговування – все це потребує професіоналізму і компетентності бібліотекарів, вимагає динамізму,

індивідуальності, швидкої адаптації фахівців до сучасних вимог професійної діяльності.

Ціннісні установки професійної бібліотечної діяльності в усіх її різновидах втілені у загальнолюдських цінностях – пошані, честі і гідності людини, унікальності її особистості. Вони базуються на етичній надійності особистості фахівця бібліотечної справи. Гуманістичні цінності складають основу його світоглядних позицій. Кredo бібліотекаря, на наш погляд, це – дбайливе збереження і відтворення духовних цінностей; турбота про інтелектуальне, етичне здоров'я читачів, інформаційна безпека. Людина духовна в тій мірі, в якій вона замислюється над цими питаннями і прагне отримати на них відповідь. Формування духовних потреб своїх читачів є найважливішою задачею бібліотекарів. Духовність характеризується добрим відношенням до інших людей, увагою, готовністю прийти на допомогу, розділити радість або горе.

Сьогодні нам потрібен новий тип бібліотечно-інформаційного фахівця – досвідчена, творча, товариська, креативна особистість, сконцентрована на потребах користувача, але академічно нейтральна, особистість, яка здатна мислити як вчений, бути дослідником-експериментатором, здатна надати реальну допомогу в процесах обміну знаннями в інформаційно-комунікаційному середовищі і при цьому бути носієм гуманістичного світогляду. Саме такий фахівець зможе реалізувати концепцію глибокої інтелектуалізації і гуманізації бібліотечної професії – формування «зони позитиву» як толерантного комунікаційного середовища для дискусій, обміну думками, творчими здобутками в будь-якій галузі (науці, мистецтві, техніці), «аптеки душі»; збільшенні можливостей їх творчої самореалізації у професійній сфері».

Таким чином, введення поняття гуманістичної інтенційності управління бібліотеками дає змогу вибудовування нових структур і зв'язків, а також відбором нових засобів, методів та способів трансляції гуманістичних цінностей в інформаційно-комунікаційному просторі ВНЗ. Сьогоднішній студент – майбутній фахівець, який формується не лише в інформаційно-комунікаційному полі, тобто накопичує знання і досвід, але й у духовно-моральному – стає людиною з глибоким гуманістичним потенціалом світогляду. Тому стратегічний вектор управління бібліотечною діяльністю вищів спрямовано на:

- стимулювання ініціативи та залучення всіх суб'єктів до проявлення активності життєдіяльної позиції в інформаційно-

комунікаційному просторі ВНЗ;

- забезпечення успішності засвоєння усіма суб'єктами гуманістичних цінностей, особистісного самоствердження, захищеності і підтримки;

- створення різноманітних комунікаційних ситуацій сповнених позитивних емоційних переживань, спрямованих на значуще особистісне самовизначення та інтелектуально моральний розвиток;

- врахування моніторингу змін індивідуальних комунікаційних якостей суб'єктів навчально-виховного процесу;

- створення умов для прояву суб'єктом життєвої активності вищого рівня, установки на позитивний суб'єктний досвід – досвід самовизначення, досвід творчості, досвід комунікації як кооперації.

EFFICIENCY OF COMPUTER-AIDED TRANSLATION SYSTEMS

*Chala O.I.**,

V. N. Karazin Kharkiv National University

Today computer linguistics is a developing field of scientific research. Despite significant progress in this area, associated primarily with the organization of knowledge bases and formalization of grammatical rules, many problems of machine translation are still pressing. Although there are many software systems of automatic machine translation, most professional translators in their daily work use the so-called computer-aided translation, CAT-tools (Computer Aided Translation tools) [1-3]. In contrast to the automatic translation these systems are designed to help the translator to accumulate his own database of translations, but not reduced to automaticity the process of translation because in this case it is impossible to achieve quality results.

The lack of an acceptable translation quality by using automated tools: traditional system Google Translate [4], Promt and other demonstrate. The main purpose of this class of software –is to give a general idea of the content of the text to the user, who does not know original language, so as not to look for a translation of every word in the

* *Research counselor – Mikhnova O.D., PhD in Engineering*